

HOEL RENSEANLEGG

Postboks 115

1806 SKIPTVET

Saksbehandler, innvalgstelefon

Anniken Kvam, 32266615

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2025 - Skiptvet kommune

Skiptvet kommune har avvik fra krav i forurensningsregelverket i rapporteringsåret 2025. Dette skyldes at det ikke er tatt akkrediterte prøver ved Hoel avløpsrenseanlegg, slik forurensningsforskriften § 14-11 krever. Kommunen opplyser om at de nylig har innført rutiner for akkreditert prøvetaking ved avløpsrenseanlegget og benytter disse fra 01.01.2026. Statsforvalteren forutsetter derfor at de tas akkrediterte prøver i tråd med § 14-11 ved anlegget fremover.

Kommunen har videre avvik fra tillatelsen ved at rensekravet for totalt organisk karbon (TOC) ikke overholdes. Kommunen har også avvik i form av manglende dokumentasjon av virkningsgraden på avløpsnett og rapportering av overløpsdrift, herunder antall overløpshendelser og overløpenes driftstid.

Kommunen skal betale et gebyr på 5 300 kroner for vårt arbeid med egenkontrollrapporten. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporteringsskjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027.

Vi viser til egenkontrollrapport og årsrapport for Skiptvet kommune sitt avløpsnett og Hoel (Meieribyen) avløpsrenseanlegg.

Skiptvet kommune fikk ny utslippstillatelse 05.11.2025 (2025.0910.T). Ettersom tillatelsen ble gitt mot slutten av 2025, har vi valgt å legge til grunn tidligere tillatelse fra 1994 ved behandling av egenkontrollrapporten for 2025, da denne var gjeldende for hoveddelen av rapporteringsåret.

Avløpsnett til Hoel renseanlegg

Skiptvet kommune rapporterer at det er 1 960 innbyggere og ingen fritidsboliger tilknyttet avløpsnett i 2025. Dette er samme antall som ble rapportert ved fjorårets rapportering.

Skiptvet kommune har rapportert at avløpsnettets til Hoel avløpsrenseanlegg har fire installerte regnvannsoverløp i fellessystem og ett installert nødoverløp. Kommunen oppgir ikke tall for overløp i årsrapporterings skjema eller beregnede mengder (m^3) og tot-P (kg) i Altinn. Etter forespørsel fra Statsforvalteren om begrunnelse, opplyser Skiptvet kommune om at dette skyldes mangelfull måling av overløp. Videre opplyser kommunen om at:

Den planlagte monteringen av nye overløpsmålingene er noe forsinket, men alle pumpestasjoner har nå fått elektroniske overløpsmålere. Disse er satt i drift. På renseanlegget vil det i løpet av sommeren bli montert nye overløpsmålere og utløpsmålere. Ettersom vi ikke kan dokumentere tall er det ikke fylt inn noe på overløpsmengder.

Ettersom Skiptvet kommune fikk ny tillatelse 05.11.2025 (2025.0910.T), var tidligere tillatelse fra 1994 gjeldende i hoveddelen av rapporteringsåret. I henhold til punkt H.1 i tidligere tillatelse skal det som minimum kunne dokumenteres hvor mange timer og antall ganger overløpene er i drift. Kommunen har ikke oppgitt tall for dette i egenkontrollrapporten. Dette er et avvik.

I skjemaet for årsrapportering har kommunen ikke lagt frem hvor stor del (%) av tettbebyggelsens totale tilførte vannmengde som har blitt sluppet ut via driftsoverløp i 2025. Kommunen har heller ikke fylt ut informasjon om avløpsnettets virkningsgrad. Kommunen opplyser om at ettersom de ikke har tall på overløpsmengder, kan heller ikke virkningsgrad beregnes.

I tillatelsen fra 1994 er det krav om at virkningsgraden på avløpsnettets skal være tilnærmet 100 % innen 01.01.1997, jf. punkt 6.3.

I årets rapporteringsskjema har Statsforvalteren inkludert spørsmål om beregnet/estimert virkningsgrad og vannmengde sluppet ut via driftsoverløp. Det finnes per i dag ingen standard metode for å beregne virkningsgrad. Vi bruker derfor årets rapportering til å samle inn data for å få bedre oversikt over omfanget av overløpsutslipp og lekkasjer, samt vurdere om kommunene kan beregne virkningsgrad på en nyttig måte. Kravet til andel driftsoverløp skal bidra til å redusere bruk av overløp og stimulere til oppgradering av ledningsnettets. I første omgang brukes også rapporteringen til å kartlegge hvor stor del av overløpene som er driftsoverløp i regionen. Siden dette er en innledende kartlegging, vil det ikke bli gitt avvik for eventuelle brudd på kravene i årets tilbakemelding. Det kan imidlertid bli aktuelt med strengere oppfølging i neste års rapportering.

At kommunen ikke har beregnet virkningsgraden på avløpsnettets er likevel å regne som et avvik. Vi forventer at kommunen ved neste års rapportering måler eller beregner avløpsnettets virkningsgrad så godt det lar seg gjøre

Statsforvalteren minner for øvrig om ny tillatelse, punkt 3.1.5, som fastsetter at:

Virkningsgraden til avløpsnettets, det vil si hvor stor andel av vannmengden eller forurensningsmengden som når fram til avløpsrenseanlegget sammenliknet med det som oppstår, skal dokumenteres og være tilgjengelig for Statsforvalteren ved forespørsel. Dette skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier for mindre

omfattende overløpsutslipp, jf. punkt 3.1.4. I tillegg skal andre ulike kilder til tap beregnes eller vurderes kvalitativt.

Hoel (Meieribyen) avløpsrenseanlegg

Det er for 2025 rapportert at Hoel avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 98 105 m³ avløpsvann og at 1 298 m³ har gått i overløp ved avløpsrenseanlegget. Avløpsvannet i overløp utgjør 1,3 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget i 2025. Dette er en økning fra 2024, da kommunen rapporterte om at 0,8 % av avløpsvannet gikk i overløp. Det er rapportert om noe mindre avløpsvann inn til renseanlegget i 2025 enn det som ble rapportert for 2024.

Dimensjonerende kapasitet på Hoel avløpsrenseanlegg er 2 500 pe (BOF₅). Kommunen har rapportert at maksukebelastningen er 1 418 pe (BOF₅) i 2025. Vi registrerer at belastningen er høyere enn i 2024, men ifølge kommunen skyldes dette ikke økning i antall tilknytninger.

Våre utregninger viser at gjennomsnittlig døgnbelastning i pe (BOF₅) er vesentlig lavere enn antallet tilknyttede innbyggere. Dette kan være en indikasjon på at mye avløpsvann forsvinner på veien til renseanlegget, men det kan også skyldes usikkerheter i beregningene.

Hoel avløpsrenseanlegg har en årsmidlet fosforrensegrad på 90,2 % og overholder dermed minstekravet i forurensningsforskriftens kapittel 14. Statsforvalteren minner om at ny tillatelse setter krav til 95 % fosforrensing fra 05.11.2025 og 98 % fra 01.01.2028. I tillegg er det satt grense for maksimalt tillatt årlig utslipp for tot-P på 26 kg inkludert overløp. Innrapporterte tall for 2025 viser utslipp av totalt 60 kg fosfor/år, som er betydelig høyere enn maksgrense i ny tillatelse.

Hoel avløpsrenseanlegg overholder sekundærrensekravet i forurensningsforskriften.

I tillatelsen fra 1994 er det stilt krav om årsmidlet utslippskonsentrasjon for totalt organisk karbon (TOC) på 15 mg/l. Ettersendt dokumentasjon viser at kommunen har et snitt på 28,1 mg/l TOC ut fra renseanlegget i 2025. Hoel avløpsrenseanlegg overholder dermed ikke rensekravene for TOC i rapporteringsåret. Avløpsrenseanlegget hadde også avvik fra rensekravet for TOC i fjor. Gjentakende avvik anses vanligvis som alvorlig. Vi har allikevel vurdert dette som mindre avvik. Dette begrunnes med at Skiptvet kommune har fått ny tillatelse uten rensekrav for TOC, slik at kravet bortfaller for neste rapporteringsår.

Det er ikke tatt akkrediterte prøver i rapporteringsåret, jf. forurensningsforskriftens § 14-11. Avviket er gjentakende, noe som vanligvis vurderes som alvorlig. I årsrapporterings skjemaet opplyser Skiptvet kommune om at de nylig har innført akkreditert prøvetaking. I ettersendt redegjørelse opplyser kommunen om at opplæring startet høsten 2025, men at selve kontrollen og godkjent akkreditering først vil skje ved neste besøk fra Norsk Akkreditering. Videre opplyser kommunen om at de har alle rutinene på plass og benytter disse fra 01.01.2026. Statsforvalteren forutsetter derfor at de tas akkrediterte prøver i tråd med § 14-11 ved anlegget fremover.

Vi bemerker også at selv om analyseresultatene tilsier at rensekravene for fosfor og organisk stoff er oppfylt, slik vi har påpekt tidligere, er det likevel ikke mulig å fastslå dette med sikkerhet ettersom det ikke er tatt akkrediterte prøver av avløpsvannet i rapporteringsåret.

Andre forhold

I den nye tillatelsen er det satt krav til prøvetaking av E. coli i perioden 31. oktober til 1. mai. Vi minner om at kommunen må huske å legge ved prøveresultatene for E. coli ved neste års rapportering.

Tilbakemelding på resipientovervåking

Hoel avløpsrenseanlegg har utslipp av rensset avløpsvann til Hoelsbekken. Urenset avløpsvann som følge av overløp på ledningsnett, ledes til Hoelsbekken og bekk Engskleiva.

I utslippstillatelsen fra 1994 har Skiptvet kommune krav om å utføre overvåking av lokale resipienter som blir påvirket av utslipp fra Hoel avløpsanlegg, og krav om å delta i regionale resipientundersøkelser.

Skiptvet kommune oppgir at de har gjennomført resipientundersøkelser i rapporteringsåret, og at data er lastet opp i Vannmiljø.

I den nye tillatelsen er det i punkt 7.3 krav om å overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker vannforekomster og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås. Overvåkingsprogrammet skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018). Vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften skal sendes Statsforvalteren innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som en del av årsrapporteringen, jf. punkt 7.4. Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø.

Kommunen har også krav i tillatelsens punkt 7.2 om å overvåke mulige miljøeffekter av utslipp fra vesentlige overløp fra avløpsnett til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne. Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften. Kommunen må ut fra en miljørisikovurdering selv vurdere hva som er «vesentlige overløp», og om det er behov for ytterligere prøvepunkter for å dokumentere kravene i tillatelsens punkt 7.2 og 7.3. Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften skal drøftes og presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering jf. punkt 7.4.

Statsforvalteren mener det er positivt at overvåking samordnes med vannområdets overvåking. Vi påpeker likevel at det må komme tydelig frem av rapporten hvilke målepunkter som er knyttet til kommunens utslipp. Målepunktene må etableres både oppstrøms og nedstrøms utslippspunktet til avløpsanlegget for å kunne si noe om påvirkningen av utslippet.

Vi påpeker også at det er kommunens ansvar å sørge for at dokumentasjon ihht. punkt 7.4 sendes inn innen 1. mars, og at overvåkingsdata blir lastet opp i Vannmiljø. Vi understreker at dersom rapport med vurdering av resultater fra resipientovervåkingen ikke sendes inn innen 1. mars ved neste års rapportering, vil det gis avvik på dette.

Konklusjon

Skiptvet kommune har avvik fra krav i forurensningsregelverket i rapporteringsåret 2025, da det ikke er tatt akkrediterte prøver ved Hoel avløpsrenseanlegg, slik forurensningsforskriften § 14-11 krever. Dette gjør at det ikke mulig å fastslå med sikkerhet hvorvidt Hoel avløpsrenseanlegg renser i tråd med renskravene i 2025. Kommunen opplyser om at de nylig har innført rutiner for akkreditert prøvetaking ved avløpsrenseanlegget og benytter disse fra 01.01.2026. Statsforvalteren forutsetter derfor at de tas akkrediterte prøver i tråd med § 14-11 ved anlegget fremover.

Kommunen har videre avvik fra tillatelsen ved at renskravet for totalt organisk karbon (TOC) ikke overholdes, samt ved manglende dokumentasjon av virkningsgraden på avløpsnettlet og overløpsdrift, herunder antall overløpshendelser og overløpenes driftstid.

Vi forventer at Skiptvet kommune rapporterer fullstendig ved neste års rapportering og at avvikene rettes.

Utover de ovennevnte kommentarene tar vi egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2025 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2026. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 5 300 kroner per egenkontrollrapport. Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Mabel Katrine Seland Trovum

Anniken Kvam

fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kantsone

Kopi til: